

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись.

(Редакція: Руська ч. 3).

Ціна примірника
10 сот.На провінції
12 сот.В зайнятих терито-
ріях 4 коп.Виходить щодня рано
крім понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	24— К.
„ півроку	12— „
„ чвертьроку	4— „
„ місяць	2-40 „

В краю і державі:

На рік	32— К.
„ півроку	16— „
„ чвертьроку	8— „
„ місяць	2-70 „

За границю:

В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В інших державах	54 фр.

о. Йосиф Фоліс

посол до парламенту, парох Скнилова, член „Ширшого Народного Комітету“, член Головної Ради товариства „Сільський Господар“, член основатель всіх українських товариств, основатель часописи „Українське Слово“ і т. д. і т. д.

Помер в 55 році життя дня 9. с. м. в шпитали у Відни наслідком тяжкої операції, якій піддав ся.

З Покійним сходять в могилу один з найкрасших синів українського народу, один з найбільш заслужених народних робітників, один з репрезентантів нашого старшого патріотичного духовенства. Бл. п. о. Йосиф належав до гуртка основателів національно-демократичного стороництва, був дуже діяльним довголітнім членом тіснішого Народного Комітету, членом основателем видавничої спілки „Діло“ і інших товариств, основателем часописи „Українське Слово“, одним з ініціаторів зарібкової еміграції і основателем дотичної організації („Провидіння“, а після „Еміграційного Товариства“). Як політик відзначав ся Покійний надзвичайною ініціативою, організаційним змислом, широким горизонтом і рідкою характерністю. Передовсім великі заслуги положив коло переведення політичної і просвітної організації львівського повіту. Вельми живу діяльність розвинув в часі аграрних страйків і руху за виборчою реформою. Спеціальністю талану покійного був органі-

заційний змисл. Всіх годив, еднав, зводив до купи, маючи завжди на оці загальне добро української справи. Знаменною рисою Його характеру була жертвобільність. На народні, головню політичні цілі, давав радо великі суми, але завжди так, щоб про се не говорено і не писано. Помагав також дуже обильно приватним людям, не зважаючи на те, до якої хто партії належав, щоби тільки був корисний для народу.

В цілім своїм житті визначав ся так рідкою у нас безкористобільністю. В останніх часах не йшов по лінії офіційної воєнної політики, а наслідки тої політики, загальна розг'я, скоротили Йому жите. Покинув сина одинака.

Обширнішу згадку про бл. п. Йосифа подамо в найблизших числах.

Земля пером Тобі, вірний Сину України!

* * *

На сумбу вістку про смерть о. Йосифа Фоліса у Відни, члена-основателя Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові, члена Головної Ради Товариства від часу перенесення Товариства до Львова, голови садівничо-городничої Секції, ініціатора школи садівничо-городничої в Санилові, на яку те цілє жертвував Покійний більший простір землі, члена-основателя і члена Ради Надзірної Краєвого Союзу для збуту худоби у Львові, основателя і Голови Надзірної Ради Краєвої Спілки для збуту овочів і яри у Львові, визначного діяча на поли господарської організації українського хліборобства і т. д. виділявало Товариство в телеграфічний дорезі на похорон Покійного у Відни Вп. правит. радника Романа Залозецького, бувшого президента Товариства і зложило місто вінця вкату 100 К на річ Українського Епархіального Комітету опіки над воєнними сиротами у Львові до рук Впр. о. рад. В. Липиняка у Львові.

Вічна Йому Память!

За українську народну школу у Львові.

(Кінець).

Однак кореспондент краківської газети вводить на оправдане свого закиду один річковий аргумент: що школа ім. Шашкевича виказувала в минулому році лиш 246 дітей, — а з сего випливає, що української молодіжні не має у Львові, а наслідком того є отворене двох відділових класів в нашій школі неоправдане обтяженням міського бюджету. Сей аргумент здавався би для невідомих людей, котрі дивились би лиш на сї цифру а більш на ніщо, слушний. Але коли розглянути нашу шкільну справу ближше, тоді покаже ся цілком, а цілком що наше!

Зачнемо від самої школи ім. Шашкевича. Тут стверджуємо, що фреквенція в мужеських відділах була через всі роки не тільки досить достаточна, але часто і велика, так що шкільні кімнати не раз не могли учеників змістити. Тому було утворене 1. відділової класи тутши цілком оправдане. Що до дівочих відділів при-заяв, що число учениць було в них менше. Але які були сему причини? Насперше: помі-щення школи. Се стара і нездорова рудера, о ко-трій урядова санітарна комісія вже перед 20 роками орекла, що вона з гігієнічних оглядів не надає ся на школу: на сходах темно, що треба в день засвічувати лампи, — в тісних ко-ридорах, особливо в несподівані дні, задущаючий сміх з старої каналізації, котрий виноскає ся до клас, затронує воздух і спогодовує часті бо-лі голови у учителів і молодіж. А вже спе-ціально най загляне хто до підземної кімнатки, призначеної для 1. і 4. дівочого відділу, до ко-тросі входить ся через кльозетні січки і з якої сморх воздух не уступає, то побачить, що се убитича спелюнка, в якій міській фізик (нако-либ і видів) не позволив би одної дитини дер-жати науку. Тому то один шкільний інспектор називав сей будинок звичайно „сімна пога!“ Так дїє ся, що коли на польські школи збудовано в цілїм місті наші і здорові будинки, то на-шу школу удержує в такій норі, котра від-скакує всіх свідоміших родичів і дитин від-ної школи. Так маємо ми нїби признану міську школу, а задля пога-них її відносин не можемо з неї користати! Але не досить ще лиха. Дівочі відділи не мади школи свого сталою — поміщення і перекидали ся заодно з одного місця в друге, а додалу мади найчастіше поплудневу науку, так що по-даліші дізната мушлі освеніть або зимов вар-ти в вічних годинах до дому. До того поста-влялись в школі часто чужі учительки, котрі не знали наших молитов ні церковних пісней і для того не могли здати собі довіря роди-чів. Супроти такого поганого поміщення школи і таких невідрадних її відносин можна хіба ди-куватись, що родичі хотїли ще посилати туди своїх дітей. І у виду того може ще хтось робити закид, що в дівочих відділах число дітей було менше і кувати проти нас зброю? Дайте нам відповідний будинок і уладжене помі-щення, а тоді побачите, яке вийде число дітей.

До сего додаю, що попередні президиї мі-ста признавали се наше покращення, а пок-президент Цюхінський успокоював нас через ряд літ надїєю, що він призначив на нашу шко-лу проєктований новий будинок при площі Стрілецькій. Та коли будинок вже докінчува-ся, піднесли деякі наші „приятелі“ в львівській пресі крик, що „Lwów zagrożony“, що дехто з президії міста мавне міське добро і хоче від-дати приличний будинок „na ruska szkołę“. В ратуші счинила ся метушня, а коли ви у на-слідки неок. Цюхінського пригадали давню обіцянку, в якій і він був причастний, відпові-сам зафрасований: „Ja radbym to spełnić, ale panowie czytali gazety... też mię ukamionowaliby!“ І новий будинок пішов в часті на якусь другу школу, а в часті навіть на інші цілі, і ми ос-тали ся досі в давній рудері чи урядово кажу-чи „в норі“. О і так трактує ся українську люд-ність в місті Львові!

Та хоч як погані відносини сї школи, то я потїшу нашого „приятеля“ тим, що в сїм шкільнім році записало ся до школи ім. Шаш-кевича 378 дітей. З окрема зголосило ся до мужеської відділової класи 44 учеників, а до ді-вочої відділової 52 учениць, хоч призволяє на-се класу було оголошене аж з початком курсу. Се число дає наглядний доказ, що отворене від-ділової класи було цілком оправдане. Та я ска-жу більше: Я переконаний, що фреквенція в відділових класах буде навіть більша від клас низ-ших, а то по причині, що суди буде наспівати молодіж з наших приватних читироклясових шкіл, що існують по різних дільницях міста. Ходить лиш о те, щоб школа була відповідно уладжена і ободжена нашими учителями і учи-тельнями, котрі відносились би з серцем до мо-лодіж і її притримули до себе.

Але я розгляну наші шкільні справи ще й по за школою ім. Шашкевича, в цілїм місті, та

*) До повисшого примічу, що по віказа-ню нам обіцяного будинку при площі Стрілець-кій напірає на нас українська громада, щоб в справі шкільного будинку піти на дорогу пра-ва. І певно, що коли би зїхала яка міністерська комісія на оглядене нашої норі, то результат проєкту був би безсумнівний. Однак старші чле-ни здержали нашу громаду, не покидаючи ще надїї, що рішадість ся в германській спосіб поладотить. Але діло тягне ся вже надто дов-го і здає ся що по відрі згадає наша люд-ність категорично, чи в сїй чи в той спосіб в лагодження діла, баж годі переносити й так довго страшний школи і для науки і для здоро-вля своїх дітей.

докажу не-бєтими числами: яку сїду ми тво-римо у Львові і що нам на основі тих чисел в шкільній області належить ся.

Найперше число української люд-ности в місті. Після самої міської конскрип-ції було нас у Львові перед війною понад 40.000. А коли й прийняти, що значна їх часть уживала польської розговорної мови (хоч многі з тих є свідомі Українці і бажать виховувати своїх дітей в українській школі), то всеж таки дїється ся ще дуже велике число, котре захо-вало на скрізь характер український. І чиж для так великого числа людности не належать ся висшї школи?

Але я дам ще наглядніші цифри. Як звїсно, з причини, що міська школа ім. Шаш-кевича була дуже невідповідно уладжена, а до того й віддалена від многих дільниць міста, то стало ся, що українська людність була прину-жена зі своїх приватних фондів закладати в різних дільницях міста приватні україн-ські людські школи. Я одержав виказ се-горічної фреквенції сїх шкіл і можу подати його до прикладної відомості. І так 1) школа ім. Гринченка (на городецькій передмісті) чи-слює в 9 відділах: 338 дітей, 2) школа ім. ко-роля Данила (на Жовківській) в 6 відділах: 249 дітей, 3) школа ка. Льва в 3 відділах: 76 дітей, 4) мужеська школа ім. Шевченка (на Стрийській) в 3 відділах: 119 дітей, 5) дівоча школа вправ (на Стрийській) 76 учениць, 6) ді-воча відділова школа (при ул. Могнацької): 159) учениць. Разом отже вносить фреквенція молодіж в приватних українських людських школах 1.017 дітей. А треба зяати, що на удер-жане тих шкіл мусять доскільки родичі складати оплати і ріжкі датки, значить поносять значні жертви, щоб дати своїм дітям рідну науку! Колиж додати до сего числа ще над 200 дітей в двох державних українських школах вправ і міську школу ім. Шашкевича, то вийде, що в самих школах з українською викладовою мо-вою маємо у Львові над 1.600 дітей. А як ще прийняти тисячу наших дітей, що з різних причин опинились в польських школах, то ма-ємо ми у Львові над 2.600 шкільної української молодіж.

І щож говорять сї числа? Най кожний роз-судить сї справу безсторонно. Я не беру вже в рахубу тисячки наших дітей із польських шкіл — хоч найбільша їх часть при відно-сїм уладженню нашого шкільництва найшла би ся в наших школах — а приглянусь тільки чи-слові нашої молодіж з українських шкіл. Най-перше вкажу на 6. приватних українських шкіл з 1.017 дітьми і запитам: чи се нормальний стан, щоб наша людність оздачувала елемен-тарну науку своїх дітей з власних приватних фондів? Таж 40.000 українських мешканців по-носять на ріх міста величезні тєсари і податки, отже мають право домогатись, щоб місто спов-няло супроти них найважчайшї обовязки! Тимчасом наші податкові гроші обертає місто на свої польські цілі, а нас збавка одною на-шою школою.

Др. ВОЛОДИМИР ГЕРИНОВИЧ.

До Західної української етнографічної границі.

(Далі).

Мова нашого мужика, його звичай, оби-чай, пошта і релігія — в погороді і нарузі. Він подививши самому собі безпомочи і очам Діа-вля морги ґрунту не вистарчає, щоб виживати себе і численну родину. — Діти ідуть на заріб-ки до дворів, а б — се явище загальнїше — до фабрик в глибину польського Королівства, де остають цілі діти. За той час ідуть в забутє і мова, звичай і пошта.

Процес польонізації посухає тим скор-ше — що о національній свідомості не ма-тут мови.

В польських руках більша посїлість, фа-брика, яка ратує мужика, школа — а не рідко і властє, а моральною опорою священик, який стане в обороні мужика й охороняє його перед уладом чи нахабїстю чиновництва. — Серед того росте віра в польськість, рядовик за ряд-ником переходить в чужий табір, росте і утвер-джує ся віра в силу польської ідеї, яка стає в протиді мужикови серед тяжких житевнїх від-носин.

Я мав нараз нагоду говорити з польськи-ми священиками на західних українських окра-їнах. — Се люди, які — здаєть ся — відбули спеціальні курси, заки дістали ся на позиції. Незалежні, добра ситуовані, маючи за собою дієр а пристава у кишені, а до того ідеїні. Умїють барув ся за діло, свідомо і певно ділають,

часом гнучки як уж, то знова тверді і не пода-ють ся сталї.

О се провідники польської ідеї на сїд! — Під їх проводом іде вона в ту сторону, перебі-гаючи нерас наші лінії, щоб одісля затерти те, що взяло ся у посїлку, або змазати те, що о-бітїшло ся в пільновім наступі. Сей священик остав вірний народові й ідеї. Пережив з наро-дом тяжкі часи відвороту Мєскалів і приходу військ осередних держав. — Кажу тажкі часи, бо хто знає їх лілію, той не заперечить, що мо-гло їх стрїнути не одне неприємне. Пожертву-вали майно, жїте ставили на ставку, — а оста-ли з народом. — Пережили з ним тяжкі хвилі, були йому відчас вих пристаном і охороном. І то не в однім селі і не в однім містечку. А на-сїдїлки?

Триумф польської ідеї серед польсько-українського населєня. А нарід трудно, чи за-буде того, хто дав йому поміч і став охороном серед жортовини може найтяжшї в історії сїй країни.

Один із польських священиків сказав мені отверго, що остав тому, щоб не дати робити хрївди народови. Міг спосїбно сидїти наї у Мєскаві чи Петроградї, ситуований добра, але не хотїв спростєвїрїтїсь обовязкови. Хто так грає, проґрати не може..

Янїще двоїстости мови в родинях є дока-зом, що наступ польської ідеї посухав дуже скоро. — На те, вказує також і матерїял етно-графічний в полосї, положєній на запад від польсько-української лінії.

Колиб отєї критерїї — з антрополоґічни-ми вкїлючно — були домінуючими в означуваннї національностї, то українська етнографічна границя сягалаби далеко на запад. Зї старого українства остало тут дуже много. Вудова сїд,

хат, господарств, нерїдко господарств, звичай, та обичай, часто ще пошта остали давними. — Справді, тут годї говорити о польськїм народї з цілїм того слова значїню. Тут лиш красна польська, а красною мова польська, яка ще всюда не вєділа вицїрти стару українську. — Хто знає українське село і нарід, сїй на запа-дах українських окраїнах, серед лісів і пісків Пїдлясь, чи мочарисках надєєпрїєнських — має нагоду нерас розчарувати ся. Тут бачить укра-їнський нарід говорачий по польськи. На сїй момент звернув вже увагу Каретников*) — Впади йому в очі українські тїни, уживачї польської мови.

Що до почувань національнїх — то паву-ють тут відносини назве всякої критики. — І найбільшїй песнїзм мушї би ся розчарувати. Слова Україна і Українець не стрїчав я тут нї-где. Приналежностї до української народности треба додумувати ся по словам: руськїй, пра-вославнїй, а часом — дуже рїдко — хєхєл. Але і ті терміни заводять серед тутешнїх ха-сїтєвих обставин.

Стрїчаємо тут іменю православнїх говоря-чих по польськи, а католиків по українськи. — Се останнє янїще досить тут поширене. — Не було кому одначе плекати католицизму і тому не принїс він сподїзаного. — Овїм прискорєз лише процес польонізації. На його підложє скорше могла посухати ся польська лінія до-сходу, та роста могли скорше польськї острє-ви серед ще чистїх українських територїй.

(Кінець буде.)

*) Каретников. С. М. Холмская губернія. Луб-лин 1913.

тавою рудерою і змушує українську людину до закладання для двох третин своєї молодіжки приватних шкіл. І чи це справедливо і законно? А даліше запитую, кільки належало би ся нам міських шкіл в порівнянню хоч би лиш до тої молодіжки, що ходить вини до українських шкіл. Подивіть ся на викизані числа з ріжних передмість, а вибде, що нам належало би вже тепер повні міські людські школи (враз з виділовими класами) також на С-райській, Городецькій і Жовківській, — бож в стрийській дільниці істнує вже фактично дівоче виділова школа, а на Городецькій і Жовківській дають численні чотирокласові українські класи добру основу до доповнення їх виділовими класами. Так представляє ся річ в світлі реальним, опертій на цифрах.

Кожий супроти всего того дає ся нам зі сторони міста лиш одна напівна і дуже злого уряджена школа, то питаю ся, чи справді можна говорити: що й ся одинокі школи стоїть kosztem społeczeństwa polskiego, що она не-служно обтяжає міський бюджет, на który składają się pieniądze polskie? Чи не діє ся тут щось зовсім протилежне: що власне ми є зі сторони міста в воєнній спосіб позаривджені, що власне друга сторона, не сповняючи законних наших потреб і обертаючи складані нами податки виключно на свої цілі, живе по часті коштом української людинності?

А що до стереотипних декларацій про польськість міста Львова і про недопущення ві-чого, що могло би згубити польський його характер, то відповім коротко: що такі слова видають ся для реальних людей трохи дивними. Певно, що велика більшість львівської людинності є польська і як така має в місті значніші права і вадає в ній певний тов; але і се певно, що в місті знаходять ся в поважній числі і другі народи: іменню Жиди, котрі ніколи не переставали бути Жидами, і Українці, котріх також годі погнотити. Отже говорене про виключно польське місто є не згідне з правдою. Кождай нарід, що живе в місті, є горожанином его і має повне право до свого житя.

Вкінці що до справи польської школи в Синевідській, котрою кореспондент усилує вже другий рік настроїти польську публіку міста Львова проти нас, замічу, що річ мала ся трі-ти інакше. Зрештою звісно, що безліч наших українських громадян в краї, де лиш був дріб-на горстка лід вивідків, зістала в останнім ле-сянню літ захватами кравецької адміністрації при-не-волена взяти на свій етат жидівські школи, котрі творено навіть в той спосіб, що приказувано офіційально всім латинникам (хоч би почували ся й Українцями) і Жидам ходити до поль-ських шкіл. Отже поминаючи ся на сю сторо-ну може служити хіба аргументом в нашу ко-ристь.

Я позволю собі обговорити трохи ширше справу нашого шкільництва в місті Львові, а учинив се в тій цілі, щоба всім, що інтересу-ють ся шкільними справами, пояснити: який чинник творимо ми в місті, що належало би ся нам на шкільнім полі в порівнянню до числа людинності, а що ми фактично посідаємо. Я трактував справу об'єктивно і річево. А коли й по-земізував в кореспонденці кравецької газети, то хочу вірити, що він не поводив ся злого волею, а прийшов до певних висновків може-тому, що не був о наших шкільних справах все-сторонньо поінформований. Я наміряв висвітлити річ іменню перел польською стороною в місті, щоба привести її до більшого зрозуміння і спра-ведливого трактування наших діл. Справа вихо-вання дітий є для кожного народу болшою, тож не дивно, що покращення на сім полі викли-кує в наших громадах тяжкий біль і огорчене проти управи міста, а навіть проти другої на-родности. Однак конфліктів в таких справах не повинно бути в урядкованій суспільности. Великий час захищати безосновні верожнечі між обома народностями в місті, на тлі, на ко-трім не повинно бути ріжниць, а ступати доро-гою взаємного пошанування: Summ cuique!

Проф. о. Александер Стефанович.

Автономна Україна.

АМСТЕРДАМ (Ткб.). Бюро Райтера до-носить з Києва, що генеральний Секретаріат авто-номної України оголосив прокламацію, в якій заповідає, що покінчене вже працю над внутрі-шньою організацією і заявляє, що тепер обіймає правління в краї.

В і й н а.

Новий російський кабінет.

ПЕТРОГРАД. (П. А.). Кабінет утворений Керенським на підставі порозуміння з демокра-тичними і міщанськими партіями виглядає так: Соціалісти: Керенський, Нікітін, Маланювич, Прокопович, Аксентієв, Гвоздев. Несоціалісти: Терещенко, Карташев, Лешкін, Смирнов, Тре-тяков, Ліворовський, Верховський і Вердерев-ський.

Берлін проти гр. Черніна.

БУДАПЕШТ. „Az Est“ доносить з Берліна: Виводи гр. Черніна в будапештській промові про розоруження викликали тут здивоване. Вій-ськові круги підносять, що по війні військовий бюджет мусить ся підвищити на 6 мільярдів. Дієвний правіці заявляють, що гр. Чернін впливає погубно на німецьке населення. Також консерватисти і народні ліберали висказують ся відкрито про бесіду гр. Черніна.

Примусовий асентерунок чужих горожан в Америці.

БЕРЛІН. „Berl.-Lokal-Anzeiger“ доносить з Копенгага: Правительство Зєдинєних Держав перевело примусовий асентерунок чужих горо-жан, що перебувають в Зєдинєних Державах. Ув'язнено около 4.000 Фінляндців, котрі не хо-тіли ставити ся до асентерунку. По відсидженню кари приділять ся їх до американської армії.

Англійські війська в горішній Італії.

ЦІРІХ. Медіолянська преса подає опис не-супоків, які були по горішню італійських мі-стах в серпні і вересні. Знаємо, що робіт-ники будували барикади і стріляли з скоро-стріл, але стверджено, що проти бунтівників ужито англійських військ.

Відворот Англіїців з Евфрату.

ЦАРГОРОД 7. жовтня. Англіїці твердять в своїм воєнній звідомленні з 1. с. м., що вони побідили під Ремадієм над Евфратом. Як би се твердження було правдиве, то ворог не потребу-вав би цюфати свої війська з Евфрату до Багдаду, але противно мусів би йти вперед. В дійсности цюфать Англіїці свою голозаву силу в напрямі до Багдаду.

Воєнничя Англія.

ГАГА 7. жовтня. Лондонські гоноси пре-си, що відкидають мову Черніна, не були не-сподіванкою для тутешніх політичних кругів. Не можна було очікувати, що англійська преса гладко згодить ся на хід гадок гр. Черніна. Се все така поступ. як часів ліберальної пре-си прийняла слова Черніна прихильніше. В Лондоні навіть безпосередно перед заключе-нем мира не будеть ся інакше говорити як во-єнничю.

Дієві основи, на яких заложили ся надії прятелів мира цілого світа, є такі, що їх не потраплять потрапити воєнні часописні статі.

НОВИНКИ

— Відозва до судейських урядників. При Українській Парламентарній Репрезентації у Відні утворила ся особа „судова комісія“, що займаєть ся особистими і становими спра-вами українських судів, та береженням прав української мови в судах. Визнаючи огни на-ших судів-правників, щоб в дотичних справах авертали ся з точними датоми до нової судової комісії на адресу посла дра Станіслава Ді-страйського, Відень парламент. Було би пожадано, коли би по важніших урядничих осередках Галичини повторили ся окремі гуртки, що сго-яли би в постійних зносинах зі згаданом судо-вою комісією Української Парламентарної Репре-зентації, Відень, 6. жовтня 1917 р. Др Стані-слав Дістрайський.

— Дари цісарському Домови від буко-винських виселенців. Кілька днів тому появила ся в „Українськй Слово“ нотатка про се, що буковинські Українці передали цісарській парі дарунки з нагоди чолобитя.

Ті дари, присвячені для цісарської Родини, оглядав я перед двома місяцями в таборі виселенців в Оберголябрун. — Їх зготовленем заняла ся п. Гордійчук, учителька з Вижен-

ки і перенесена до Оберголябрун вижницька різьбарська школа, перемінена в робітню під управою п. Вагнера.

П. Гордійчукка веде в Вижниці школу гафтів, веде й телер в Оберголябрун. Під її о-рудом і деглядом зготовлено для цісарської Зи-ти лишній обрус на стіл, два настільники, 12 серветок і дві подушки на софу; для наслідни-ка престолоа буковинську сорочку й портяницю з білого полотна і дзюбану. — Всі вишивки не тільки дороговісні, хоч просто задумані й виве-дені, але мають незвичайно велику артистичну вартість. Видержані в чисто народнім стилі; підібрано в них прекрасні взори усіх родів шит-тя, уміло сполучені гармонійні тони з ніжним переходом; виконане неперочно чисто, мистець-ке. Ніякого силування, пересадки і штучности; орнамент примієнений до площі і закутін і тому цілість робить таке гарне вражєнє. Ті твори тривкої вартости вийшли з під рук п. Гордій-чукки, яка довгі роки займаєть ся вже ділом, виробила собі смак і придбала знанє. — Гідний дар. — Одна тільки шкода, що лишить ся не-закінаний ширшому загалови.

Цісареві піднесено скриню, бо ще за сво-го побуту в Коломиї купив він собі гупульську скриню на торзі. — Отже має Цісар нефальшо-ваний зразок домашнього промислу, а тепер ці-сарице ся йому чудернацьке диво. Коли майстри гадали, що роблять річ гарну — помиляли ся гірко; скорож гадали, що готувать щось у на-роднім стилі. — жадувати їх. Покручене форм і ліній, накопиченє всяких орнаментів різьбою та ітарсієм без розбору і смаку; сумішка го-рячих, крикливих тонів, які відпихають себе поспіш — усе те зробило зі старинної, поваж-ної утвари, якою є наша скриня, схиблений дивогляд. — Д. Лукіанович.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 11 жовтня 1917.

Нині: 11. жовтня гр. кат. Харитона Існ., римо-кат. Вікентія.

Завтра: 12. жовтня гр.-кат. Григорія свмч., римо-кат. Максиміліана.

○ В рога тиньській гімназії вписи і всуцні іспити до 1. кл. дня 16. жовтня, до висших клас вписи 16. іспити 17. і 18. жовтня. Правильна наука 19. с. м. Оправдані спіанані вписи до кінця жовтня. — Д. Лукіанович, упра-витель гімназії.

○ Концерт Українського жіночого Ко-мітету поміч для ранених жовнів уладжений дня 11. жовтня 1917. Велика зала Муз. Тов-а ім. М. Лисенка ул. Шанкевича ч. 5. Програма концерту музики військової: Goldmark: Vorspiel zum 3. Akt aus der Oper „Heimchen am Herd“. 2. Tschaikowsky: Fantasie aus der Oper „Eugene Onegin“. 3. Fall: Walzer aus der Optte: „Rose von Stambul“. 4. Schubert Berte: Potpourri aus der Operette „Das Drei Mäderlhaus“. 5. Wagner! Fan- tasie aus der Oper „Lohengrin“. 6. Noskowski: Kolomyjka Ukrainischer Tanz. Smetana: Marsch aus der Oper „Verkaufte Braut“, Однокатівка. „На перший гулі“. — Товариські забави. — Поча-ток точно о год. 4 по полудні. — Музика грає лиш до 6. години.

Головної німецької квартири.

8 дня 8. жовтня.

Західний фронт:

Фронт німецького маршала ба-сарського наслідк. престолоа Руп-рехта:

На побоевищі у Фляндрії виступили вчєра побіт 11 британських дивізій, знов французькі війська до борби. — Нагадєне напруженє сил обох союзних західних держав, вичерпало ся в цілоденній дужаню на незружності наших фляндрийських борців.

Ранішні наступи по найсильнішим бара-банним огни творили початок битви, що відбу-валася при непереривній найнагальнішій ді-яльності артилерії аж пізно в ніч на широкій майже 20 кілометрів на літковні полях між Bixschote і Ghelvelt.

Противники кидали в борбу все нові сили, які по кільк разів на координатних місцях аж до 6 разів приступали.

На південь від ліса Houthoulster зискав ворог коло Dreibank, Mangelhaft, Veidhek і на двірці Podkapelle коло 1500 метрів на терені, аж доки не влучив його протнудар наших ре-зерв і обмежив його початковий успіх.

Від Poelkapelle аж на південь від Ghel-velt держать наші хоробрі війська свої бовні лі-нії; повторені ворожі наступи проти того 12-кі-лометрові широкого фронту — всі зломали ся з найтяжшими втратами.

У інших армій була боева діяльність мала; лише над бною зросла агітаційна боротьба. На південь від гостинця Laon—Soissons бідають наступаючі французькі сотні.

Східний фронт:

Ніяких подій більшого значіння.

Македонський фронт:

На південний захід від озера Дойран відбували Болгари більше англійських відділів, які пішли наступом по довшим артилерійним підготованню.

Перший генеральний квати-
р-майстер Людендорф.

Звіт

українського краєвого Комітету помочи для виселенців у Львові за час від 1. лютого 1917 до 30. вересня 1917.

(Далі).

В. До ц. к. Староств.

26/2 1917 ч. 271 писмо до Староства в Ліманові з просябою о опіку над виселенцями в Лімановському повіті приміщеннями;

31/3 1917 ч. 379 писмо до Староства в Дрогобичі в справі виплачування причинків і заосмотрення виселенців в муку і збіжжя;

10/4 1917 ч. 412 писмо до Староства в Долині в справі видавання виселенцям карток на муку і цукор;

28/4 1917 ч. 470 писмо до Староства в Дрогобичі в справі евентуального перевозу тамешних виселенців до повітів східної Галичини а не до областей західної Галичини;

5/7 1917 ч. 688 писмо до Староства в Калущі в справі великої нужди між тамешними виселенцями з просябою, щоби негайно поспішило їм з помочю;

15/9 1917 ч. 867 писма до Староств у Львові і Жовтві в справі делегатів для звиджування виселенців в львівським і жовківським повіті;

16/8 1917 ч. 876 писмо до Староства в Дрогобичі в справі виселенців приміщених в Уличні (статя: „Українське Слово“ ч. 187 з 24. 8. 1917).

До Міністерства внутр. справ відносився Комітет вже давніше з просябами о підмогу для виселенців, приміщених в східній Галичині, яку побирали виселенці в західній Галичині поселені, о заосмотрене їх в найпотребнійшу теплу одіж, о корму для їх худоби і о підмогу для самого Комітету, відтак о субвенцію для молоді середніх і висших шкіл і української інтелігенції. Ті бажання Комітету зістали в часті угляденні вище наведеними розпорядками ц. к. Міністерства внутр. справ, — натомість підмоги для української інтелігенції і Комітету не призначено досі, хоч о подання просяб о сю підмогу в останніх часах Міністерство внутр. справ телеграфічно прошено.

В справі підмоги для Комітету та взагалі в справі виселенців звертався Комітет численними письмами до нашої Парламентарної Репрезентації о поперте наших заходів долучаючи відписи письм, внесених Комітетом до Властей центральних і краєвих як також в тій цілі, щоби вона знала про заходи, які пороблено.

Комітет стверджує, що досі не одержав від ц. к. Правительств жадної підмоги — тільки від ц. к. Намісництва одержав Комітет письмом з 4. півня 1917 ч. 4559/д. р. 2000 К для попертя гуманітарної акції Комітету, — з нагоди нашої жалоби против збірки зарядженої ц. к. Староством в Городку Ягайд. на річ Комітету К. В. К.

В справі душпастирської опіки відносився Комітет много разів до гр. кат. Митр. Консistorії в Перемишлі а письмом з 11. червня с. р. ч. 622 в справі пригадки Всх. Опцям Парохам

зглядом збірки до датків по церквах на річ виселенців.

В справі підмоги державної для виселенців в місті Львові зладив Комітет в серпні с. р. Спис виселенців, покористуючись притім виказами, які на жадане Комітету прислали нам Дирекції українських середніх і народних шкіл у Львові — і сей Спис предложив ц. к. Дирекції поліції у Львові для зужиткованя при призначенні підмоги державної.

Рівночасно займався Комітет вироблюванем паспортів для виселенців, які вертали через Львів до рідних осель, положених в тісній шій області воєнній.

За почином Комітету зістали основані дальші пов. Комітети помочи для виселенців: в Сяноці, Старім Самборі, Ходорові, Бібрці, Журавні і Долині так, що тепер є 13 пов. Комітетів, з якими позістає в контакті наш Комітет.

Нашим пов. Комітетам не могли ми на жаль прийти з помочю, о яку просили для браку фондів.

В вересні с. р. відісся наш Комітет до загалу інтелігенції, передовсім до священників і учителів тої області Галичини, яка щойно ви-
свободжена з під ворожого наїзду, з зазивом, заслувати безпосередньо повітові місцеві Комітети під назвою: „Український Комітет помочи“ (У. К. П.), до котрих молиб входити також всі свідомі і охочі до громадянської праці горожани. Сей поклик зістав також в часописах оголошений, а Комітет зарядив видруковане сего Зази-
ву і розсилав до всіх Урядів парохіяльних і ви-
значних горожан наведеної області.

(Кінець буде).

Надіслане.

За за рибарку редакція не відповідає.

Дентистичне заведе-

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикетуська ч. 17.

Виймає зуби без болю і щодомоване.

Штучні зуби в каучуку, золоті і платині.

Називити з провінції залагоджує ся в найкоротшім часі

Оголошення.

Панну до контованя і кореспонденції та хлопця до експедиції прийме за раз „Укр. Слово“. — Зголошуватись між 8—10 рано.

Інструктора до ученика IV. кл. шк. реальної пошукує Уряд парохіяльний в Підлужу п. Станиславів за ціле одержане і платню після умови. 3—5з.

Повітове Тво кредит. „Віра“, стовари-
шене зареєстр. з обм. порукою в Раві руській — подає до відома, що Надзира-
юча рада на засіданні 1. жовтня с. р. знизила процент. стопу від шадничих вкладок до 4% від дня 1. жовтня. За Надзираючу Раду: о. Гриве-
цький голова, о. Тустановський секретар. 1 н.

Насіне

червоної конюшини

купує і платить найвищі ціни „Краєвий Союз господарсько-торговельних спілок“ у Львові, вул. Зіморевича ч. 20. і його склади в Перемишлі, Стрию і Коломиї. 5—5

Конкурс.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові розписує отрим по думці рескрипту ц. к. Намісництва, Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини, з дня 24/9. с. р. ч. 18.293/П. конкурс на більшу кількість інструкторів з річною платнею від 3.600—6.000 Корон, а іменито: а) для гедівлі безрог, кіз, овець і дробу, б) для садівництва, ого-
родництва і пасічництва.

Після покликаного рескрипту вимагає ся від кандидатів середнього рішничого образования. Подання можуть однак предложити рівнож учителі з укінченим рішничим курсом.

Подання удокументовані свідоцтвами, авторизованими відписами свідочть відбуття студій як рівнож з відбутої рішничої практики, нале-
жить предложити Товариству до дня 25. с. м.

Рівнож можуть брати участь в конкурсі військові, коли не є здібні до служби на фронті і абсолютники шкіл рішничства і домашнього го-
сподарства.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові. 3—3

АРТИСТИЧНЕ

ЗАВЕДЕНЕ РИТІВНИЧЕ

найдешевша фабрика кавчукових штампилів

Д. ВАЙСА

у Львові вул. Сикетуська ч. 13.

виконує гарно всі ритівничі роботи з металю, литі і прасовані.

Таблиці і шильди литі в рішних металах, адреси до машин і на двері, надгробні таблиці, назви вулиць і числа на доми.

Всі замовлення виконує ся в якнайкоротшім часі.

Одиноке українське Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТІЯ“

Почесний президент Його Експеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се усі зиски припадають самим членам. Ручить вже по трех літах ге-
оспоримість і незапальність обезпеченя. Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удільне позички на низькі відсотки. У всіх справах звертати ся на адресу:

Львів, вул. Руська ч. 18.

Години урядові: від 8 до 2.

Ячмінь

на весняні засіви

доставляє „Краєвий Союз господарське торговельних спілок“ у Львові, вул. Зіморевича ч. 20. на замовлене потвер-
джене через ц. к. Староство, або Рішничу Команду і задатковане по К 10—
від 100 кг. 1—6

Друкарня
і фабрика
печаток

І. ФРІДМАН

у Львові,
улиця
Сикетуська

виконує всілякі
друки і печатки
гарно — скоро
і дешево. 16—7

При несподіваних замовленнях зв'язуватись з редакцією „Українське Слово“.

